

gut de tenir més en compte els articles nostres BORRA (amb la cita que he donat del port. *borras* en Moraes; ací mateix «*trasfegar* para limpijar das *borras*», supra); i potser ESCAMNAR; b) que aquí no es tracta d'anar malvestit o malfargat, més aviat enfeinat o atrafegat; c) que *creatura* (sobre el qual, silenci) es deu referir a l'adult St. Mateu (¿potser un *ôv* de text evangèlic?); d) probablement hi ha aquí una altra dada valuosa per a l'etimologia *TRANSFRICARE, que expliquem, qui sap si en un sentit com 'trasbalsat, revolt, agitat'; e) en fi que la diligent estudiosa suïssa va sovint ben poc guiada per la deficient semàntica i fonètica del seu mestre G. Colon. — 4 Partint de la idea de 'persona embolicaire o embullada' es concreta en de 'ambull amorós, amistançament frívol' (terme preferible al de *un enredo*, que circula). De nou: «Ah! va exclamar, dissimulant la vergonya, amb una rialla. — És un *trafegot* que vaig tenir: sap? Una qualsevol, encara que rica --- És una dona d'història, molt *desfregada*, molt venjativa quan s'enfada», *Febre d'Or* II, 208.7f. I no serà de més tenir present aquest cat. *des-fregada*, en la història del romànic *tra(s)-(r)egat*. — 5 L'usa sovint NOLLER, que també se serveix altres cops d'*atrafegat* (p. ex. a *La F. d'Or* II, 111.4). Però amb sentit ben distingit, aquest implicant moltes ocupacions, mentre que *trafegut* suposa d'eler subjectiu, ànsia causada interiorment: «una velleta petitona i magra --- malgrat sos anys, *trafeguda*, i lleugera com una daina» (O. C. VIII, 53); «escala amunt --- algú que havia caigut: era --- sa mare, --- que, pujant, *trafeguda*, i volent apartar-se d'aquell bordegàs que baixava corrent --- s'havia entregirat i --- rodolant graons avall ---», *La F. d'Or* (II, 24.12).

Tràfic, traficar etc., V. *trafegar* *Trafolla*, *trafollada*, *trafollar*, alteracions d'*estrafolla* (ESTRAFALARI, III, 791a35ss.) per influència de *trapasser*, *trapasseria* *Trafoner*, V. *trau*

TRAFUGIR o TREFUGIR, ross. 'neguitejar-se': té tot l'aire de ser un derivat de FUGIR (com s'ha posat allí sense explicacions). I de fet alguna cosa de la idea d'escapolir-se enclou de vegades el mot (ex. de Ant. Cayrol, cerdà en *AlcM*): «Veiam recita la lliçó! — / La lliçó: poc que ell la sabia! / I, en dedins, prou *trafugia*, / mé feia com aquei que sab, / i, cap al sostre alçant lo cap, / com qui compta les estregines, / deia... barretes i barretines!», Saisset (*Perpiny.*, 77).

Però de fet a penes significa res més que 'neguitejar-se': «de destret i de por dia i nit *trafugia* / ---»; «--- la votura, desmanegada, / ningú no la pot adobar. / Per ventura una altra carreta --- / tot prop d'aquí ven a passar / --- / l'amo nos pren: tornem partir; / mé com jo vari *trafugir!* / i que va ser llarg lo camí! / Quan passaven clots o roderes, / m'arrapavi a les taleres / per non pas capbuçar, encara un altre cop ---»; «LO GATÓ DELS REIS --- / Jo cridavi com tothom; / quan me vari sentir quelcom / que per les

dents se m'engastava. / Renom d'un chien! Era la fava! / — Ara pla — me dic — com faràs? / --- / quan del gató 'n resta pas més, / cadascú, com de just, s'estona: / mé, viam, quina és la persona / que ha pres la fava? --- / Podeu pensar si *trafugí!* / De totes les colors vení / ---», Saisset (*Catal. d. R.*, 248; *Perpiny.*, 15, 94).

En realitat, en efecte, la incorporació fonètica a la família de *fugir* és secundària, per contaminació d'aquest mot, gràcies al matís, més accentuat uns cops que els altres, però el mot degué sonar de primer amb una altra palatal, **trafuli*. Car és el mateix, si bé amb sentit un poc modificat, que el prov. i lld. mod. *trejouli*, *trajouli*, «frètiler, bondir d'impatience, griller d'envie», «être fou de joie, tressaillir» que el *TdF* documenta (junt amb els derivats *trejoulement*, *trejouissement* etc.) en una sèrie de felibres de Provença, del Roine i de l'Erau: Gierà, Crousillat, Roumieux, J. B. Gaut, J.-A. Peyrottes (de Clarmont d'Erau); roerg. *tre-foulbi*, lld. *trejouli*, *tresjouli*; i també en alguns parlars del Lld. *tresfousi* (ja acostant-se a la forma ross.). Essencialment, doncs, deu ser un derivat de FOLLIS, FOLL, tal com els oc. ant. *esfolir*, *afolir* «affoler», probablement per encreuament amb l'oc. ant. *trassalbir* «tressaillir».

Traga, V. *traiga* + *Tragant* 'gobi' (peix), V. *truita*

TRAGAR, 'engolir, empassar-se', la forma verament catalana és *dragar*, ja explicat en el III, 196b16, i en l'article TRAGAR del *DCEC/DECH*, com a derivat de DRAC, amb el sentit primitiu de 'devorar com un drac famolenc'; tant *dragar* com la variant *tragar* són mots d'ús poc estès en la nostra llengua, i *tragar*, almenys en general, s'ha de mirar com un castellanisme i mot a postergar (en català central és verament castellanisme abusiu i superflu); *dragar* és acceptable com a terme ponderatiu o figurat, mentre no se l'estengui a l'ús comú.

Verdaguer hi tenia certa flaca, amb condemnaçió enèrgica de Balari i si no m'enganyo de tots els crítics. El tema de l'*Atl.* és clar que s'hi prestava i per tant l'hi temptava. En el seu esborrall de 1867: «Lo tro ofegant y'l tràmpol, així l'arcàngel crida, / y a *tragar* a les aygues de Calpe un tros donant / ---» IV, 21b; estrofa canviada en la versió plena de 1877, però en aquesta assaja: «Mes, sents? D'arrel *tragant-lo*, la terra ja's mitx-obre» IV, 25a; i «ab gran ragull dihent-me quiscun, que *tragaria* / del univers en runa los trosos flamejants» IV, 27c, «atia's tu, mon Angel, y dóna'ls-la a *tragar*» IV, 40d; «que a tots d'una gorjada flamejant los *traga*» 1867, IX, 30d. Pertot això fou eliminat: uns cops hi hagué estrofa nova, en els altres (fora d'un en què arribà a imprimir-se en l'ed. de 1877, però no en la de 1878) fou substituït ja en la 1.^a ed. per *engolir*, o (si el vers no ho permetia) per *sorbir*. D'aquell temps, o abans, és el «Colom»: «veurias als fills dels heroes debatre, matar-se y *tragar-se* 'ls uns als altres» (44.7f.).

És lícit dubtar, com fa *AlcM*, que *tragar* sigui per-